

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/393/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2110200198
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2011:2110200198.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: N. R., nar. XX.X.XXXX, bytom W., F. XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Roman Hošovský, Bratislava, Mikulášska 1/a, proti odporkyni: E. N., nar. XX.X.XXXX, bytom W., Farárske námestie 16, zastúpenej advokátom: JUDr. Tibor Sanák, so sídlom Trnava, Nám. SNP 2, o zaplatenie 2.867,35 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 9.7.2010 č.k 14C/60/2010-53, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal vrátenia sumy 2.867,35 Eur s príslušenstvom z titulu pôžičky finančných prostriedkov na zakúpenie nábytku do detskej izby odporkyni. Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s použitím § 657 Občianskeho zákonníka vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, keď žiadnym spôsobom nepreukázal pravdivosť svojho tvrdenia o požičaní peňazí odporkyni v žalovanej výške na základe ústnej zmluvy o pôžičke. Pokiaľ navrhovateľ žiadal doplniť dokazovanie výsluchom svedkýň J. X. a M. A. (obe bytom Košice), výsluchom ktorých chcel preukázať poskytnutie finančných prostriedkov odporkyni, ako aj svedkyne S. I., súd toto doplnenie dokazovania nevykonal, nakoľko navrhovateľ sám vo svojej výpovedi uviedol, že o pôžičke sa mal s odporkyňou dohodnúť bez prítomnosti ďalších osôb, čo nasvedčuje tomu, že navrhované svedkyne mohli vypovedať iba o skutočnostiach, o ktorých majú vedomosť len sprostredkovane, keďže neboli prítomné pri dohadovaní pôžičky. Vykonanie takéhoto dôkazu by z tohto dôvodu bolo potom v rozpore s hospodárnosťou konania. Návrh navrhovateľa teda v celom rozsahu zamietol pre jeho nedôvodnosť, keď navrhovateľ nepreukázal existenciu žiadnej zmluvy, na základe ktorej by mohol od odporkyne žiadať zaplatenie žalovanej sumy. Rozhodnutie v časti o náhrade trov konania odôvodnil úspechom odporkyni a s použitím § 142 ods. 1 O.s.p. jej potom priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 563,64 Eur v súlade s vyčíslením týchto trov právnym zástupcom odporkyne.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu s tým, že zotrval na návrhu, že od odporkyne sa domáha zaplatenia sumy 2.867,35 Eur na základe skutkového stavu, podľa ktorého na základe vzájomnej ústnej dohody z marca 2008 požičal odporkyni 86.382,- Sk na zakúpenie nábytku detskej izby pre jej maloletú dcéru. Záver súdu prvého stupňa, že žiadnym spôsobom nepreukázal pravdivosť svojho tvrdenia o požičaní peňazí v žalovanej výške odporkyni je predčasný a tým aj nesprávny. Súd prvého stupňa svoj záver o nedôvodnosti návrhu urobil iba na základe výsluchu účastníkov konania a oboznámením sa s písomnosťami týkajúcimi sa kúpy nábytku a tak dospel k záveru, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal uzavretie zmluvy o pôžičke finančných prostriedkov použitých na kúpu nábytku. Je si vedomý svojej dôkaznej povinnosti a preto na preukázanie skutočností, že odporkyni predmetnú sumu požičal navrhol, aby súd vypočul svedkyne J. X. a M. A.. Tieto sa totiž vedia vyjadriť k okolnostiam potvrdzujúcim pôžičku. Súd prvého stupňa tento návrh neakceptoval s odôvodnením, že tieto osoby neboli prítomné

pri dohodovaní pôžičky a vykonanie dôkazu by bolo v rozpore s hospodárnosťou konania. Má za to, že skutkový stav veci sa môže zistiť aj výsluchom osôb, ktoré môžu objasniť okolnosti týkajúce sa prejednávanej veci, pričom nemusí ísť o osoby, ktoré by boli bezprostredne prítomné pri uzavretí právneho úkonu, lebo k objasneniu veci napomôžu aj výsluchy osôb, ktoré majú iné vedomosti o veci získané sprostredkovane inými osobami. Súd prvého stupňa nechal do úvahy, že odporkyňa sama a aj prostredníctvom svojho druhu voči týmto navrhovaným svedkyňiam vyvinuli hrubý nátlak, aby vo veci upustili od výpovedí pred súdom. Je nesporné, že odporkyňa poskytol finančné prostriedky v žalovanej výške a spornou zostáva potom len otázka, aký bol právny titul tohto plnenia. Pokiaľ odporkyňa tvrdí, že išlo o darovanie peňazí jej maloletej dcére, toto neobstojí. Tak ako on má dôkaznú povinnosť vo vzťahu k poskytnutiu finančných prostriedkov, aj odporkyňa musí preukázať, že išlo o uzavretie darovacej zmluvy medzi ním a jej dcérou. Odporkyňa v tomto smere tiež neuniesla dôkazné bremeno. Súd prvého stupňa však pri hodnotení hodnovernosti tvrdení účastníkov o právnom dôvode poskytnutia finančných prostriedkov okrem toho, že nevykonal potrebné dokazovanie, náležite nevyhodnotil všetky dôkazy v zmysle § 132 O.s.p. Prejavuje sa to už tým, že v napadnutom rozsudku neuviedol všetko to, čo v konaní vyšlo najavo o čom sám uvádzal vo svojich ústnych a písomných výpovediach informácie. Tvrdí totiž, že nemal žiadny dôvod kupovať nábytok v tak vysokej cene dcére odporkyne, za situácie keď sám nemá zariadený byt. Je nezmyslom, aby takúto vysokú sumu peňazí za ktorú bol nábytok kúpený, daroval 7 ročnej dcére odporkyne, ku ktorej nemá žiaden vzťah a ktorá s nimi nežila v spoločnej domácnosti, ale bývala u otca odporkyne. Odporkyňa svoju teóriu o jeho daroch používa aj v iných konaniach, napr. v spore vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 8C/64/2010. Odporkyňa nehovorí pravdu ani ohľadne ďalších skutočností, napr. ohľadne ich spolužitia, trvania pracovného pomeru na jeho čerpacích stanici a kontroverzne hodnotí, že robil často rôzne problémy a bol voči nej hrubý, na druhej strane mal však jej dcére poskytnúť neprimeraný dar. Súd prvého stupňa tieto jeho námietky nevyhodnotil a ani ich neuviedol do odôvodnenia rozsudku, pričom pri rozdielnosti tvrdení účastníkov konania o právnom dôvode jeho konania je obzvlášť naliehavé vyhodnotiť aj vierohodnosť tvrdení účastníkov konania a ostatných dôkazov. Aj keď to súd prvého stupňa neuvádza v napadnutom rozsudku, predmetom spochybňovania zo strany odporkyne bolo aj to, že zmluva o pôžičke medzi účastníkmi nebola uzavretá, pretože nedošlo k odovzdaniu predmetu pôžičky, t.j. finančných prostriedkov. Z § 657 Obč. zák. vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, zmluva môže byť uzavretá aj konkludentne. Zmluva je reálnou zmluvou, kontraktom a k jej uzavretiu zákon vyžaduje skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Pokiaľ ide o požičanie peňazí, k odovzdaniu nemusí dôjsť tak, že sa odovzdajú z ruky do ruky, ale môžu byť poukázané aj bezhotovostne na účet dlžníka v peňažnom ústave. V predmetnom prípade je nesporné, že 13.3.2008 v Nitre pri kúpe nábytku na základe zmluvy o pôžičke za odporkyňu zaplatil zálohu za nábytok v sume 50.000,- Sk a rovnako postupoval 25.3.2008 v Trnave pri dodaní nábytku. Tieto skutočnosti sú nesporné a vyplývajú z písomných dokladov. Ak by aj napriek vykonanému dokazovaniu malo byť sporné či došlo k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičky, potom treba vyhodnotiť o aký úkon sa jedná. Právna kvalifikácia predmetu súdneho konania je vecou súdu a rozdielne právne posúdenie skutkových okolností tvrdených navrhovateľom nie je zmenou žaloby. Preto aj v prípade rozdielnosti právnej kvalifikácie skutkových okolností je povinnosťou súdu zaoberať sa vecou z hľadiska prípadného iného právneho posúdenia veci. V posudzovanom prípade prichádza okrem odporkyňou tvrdenej darovacej zmluvy do úvahy aj nepomenovaná zmluva podľa Občianskeho zákonníka. Namietal preto, že napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo, súd prvého stupňa porušil zákon, pretože neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, preto navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Následne navrhovateľ toto odvolanie doplnil ešte ďalším podaním, v ktorom uviedol, že v rozpore so skutočným stavom je aj výrok o trovách konania. Súd prvého stupňa mu uložil povinnosť zaplatiť odporkyne za právne zastúpenie advokátom aj sumu 140,91 Eur, to znamená za právny úkon - podanie odporu proti platobnému rozkazu 19.4.2010, pričom podľa písomného vyhotovenia odporu doručeného právnenému zástupcovi navrhovateľa je zrejme, že advokát JUDr. Tibor Sanák nie je autorom odporu a odporkyňa pri tomto úkone advokátom zastúpená nebola.

K podanému odvolaniu podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomné vyjadrenie odporkyňa v ktorom uviedla, že je toho názoru, že v rámci dokazovania súd právne ustálil skutkový stav, v zmysle ktorého navrhovateľ objednal nábytok v spoločnosti TRUVA, s.r.o. v Prievidzi dňa 13.3.2008, kedy zaplatil zálohu vo výške 50.000,- Sk a pri dovezení nábytku doplatil sumu 36.382,- Sk. Na základe

pokynu navrhovateľa bol predmetný nábytok dodaný na inú adresu na ulicu A.. XX čo vyplýva z listinných dokladov objednávky, príjmových pokladničných dokladov, dokladov o zaplatení zálohy a prevzatí doplatku. Zdôraznila, že na príslušných dokladoch o zakúpení nábytku detskej izby sú okrem mena navrhovateľa aj základné údaje, ktoré uvádzajú podnikateľa, keď na firmu sa kupuje vec, to znamená IČO, DIČ s povinnosťou odpočtu DPH. Z doteraz predložených dokladov zo strany navrhovateľa vyplýva opak jeho tvrdení, to znamená, že nedošlo k žiadnej zmluve o pôžičke, že navrhovateľ kupoval nábytok na svoje meno a to dokonca ako podnikateľ, pričom poskytol údaje na základe ktorých účastníci kúpnej zmluvy boli povinní účtovať DPH na vstupe i na výstupe. Pokiaľ v doplnení odvolania navrhovateľ namieta priznanie úkonu - spísanie odporu proti platobnému rozkazu tvrdiac, že advokát nie je autorom odporu a odporkyňa pri tomto úkone nezastupoval, táto argumentácia navrhovateľa je neopodstatnená. Z obsahu a formy odporu je zrejmé, že ho robil a spracoval advokát - JUDr. Tibor Sanák. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by jej teda odporkyňa poskytol pôžičku v žalovanej sume s povinnosťou túto pôžičku vrátiť v nejakom vymedzenom čase. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľa zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po konštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné a rozsudok súdu I. stupňa je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom konania je zaplatenie sumy 2.867,35 Eur, úrokov z omeškania vo výške 10,5% ročne zo sumy 2.867,35 Eur od 16.12.2009 do zaplatenia a náhrada trov konania. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa tento návrh zamietol v plnom rozsahu s odôvodnením, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno na preukázanie existencie pôžičky poskytnutej odporkyňou v žalovanej výške.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a namieta aj nevykonanie navrhnutých dôkazov.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. je daný ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 132 O.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov a prednesov účastníkov nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesu účastníkov, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122, 135 O.s.p. Odvolacími dôvodmi v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Navrhovateľ od začiatku v konaní tvrdí, že žalovanú sumu poskytol na základe ústnej dohody ako pôžičku odporkyňou na kúpu zariadenia detskej izby pre jej maloletú dcéru a to tak, že 50.000,- Sk zaplatil ako preddavok na kúpu tohto nábytku a následne po jeho dodaní doplatil zvyšok 36.382,- Sk, obdive položky pritom boli uhradené dodávateľovi W., s.r.o. O kúpe nábytku svedčí objednávka - faktúra z 13.3.2008 a dva pokladničné doklady z 13.3.2008 a z 25.3.2008. Nakoľko sa s odporkyňou nedohodol na presnom termíne vrátenia požičaných peňazí, listom z 8.12.2009 ju prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyzval v zmysle § 563 Obč. zák., aby mu dlh vrátila do 15.12.2009. Odporkyňa na túto výzvu nereagovala, dňom 16.12.2009 sa dostala do omeškania, a preto si od tohto dňa uplatňuje i úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 nar. vl.. SR č. 87/1995 Z.z. a to vo výške 10,5% ročne do zaplatenia.

V zmysle § 567 Občianskeho zákonníka citovaného súdom prvého stupňa, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že pre platnosť zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje osobitná písomná forma. Možno ju uzavrieť ústne i konkludentným prejavom. Pojmovými znakmi zmluvy o pôžičke je, že jej predmetom je prenechanie veci dlžníkovi, teda i peňazí, na voľné nakladanie, veci pritom musia byť druhovo určené, predmetný právny vzťah musí byť dočasný a dlžníkovi vzniká povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu. Obvyklou náležitosťou zmluvy je aj doba splatnosti vrátenia požičaných vecí. Ak by nebola doba splnenia dlhu dohodnutá, dlžník by bol povinný plniť nasledujúci deň po požiadaní veriteľom (§ 563 Občianskeho zákonníka). Ak by účastníci ponechali dobu plnenia na voľi dlžníka, mohol by ju určiť na návrh veriteľa prípadne i súd (§ 564 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia tiež vyplýva, že pojmovým znakom zmluvy o pôžičke, okrem iného je i povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu. V danom prípade by to mala byť účastníkmi dojednaná povinnosť odporkyne vrátiť navrhovateľovi peňažnú sumu, ktorú odporkyni poskytol.

V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Toto ustanovenie zakotvuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pre zhromažďovanie dôkazov spočíva zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takéhoto rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť dlžníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé, ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

S poukazom na vyššie uvedené, v danom prípade dôkazná povinnosť preukázať, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu navrhovateľom tvrdenej zmluvy o pôžičke, v zmysle ktorej mal odporkyni poskytnúť finančnú čiastku 2.867,35 Eur, spočívalo na navrhovateľovi, ktorý túto dôkaznú povinnosť sa snažil uniesť aj prostredníctvom navrhnutých dôkazov výsluchmi svedkov. Z výsledkov doteraz vykonaného dokazovania však nesporne vyplynulo, že navrhovateľ zakúpil zariadenie detskej izby z vlastných finančných prostriedkov, ktoré v súčasnosti sa nachádza u odporkyni, pričom súd prvého stupňa sa zjednodušujúco obmedzil len na ustálenie daného stavu v tom zmysle, že zo strany navrhovateľa nešlo o poskytnutie finančných prostriedkov z titulu pôžičky odporkyni. Záver súdu, odhliadnuc od ďalšieho, by bol v súlade aj s platnou judikatúrou, v zmysle ktorej pokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde medzi zmluvnými stranami, právny vzťah pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/325/2009 zo dňa 30. júna 2010).

Navrhovateľ však svoje tvrdenia o existencii pôžičky chcel preukázať aj svedeckými výpovedami navrhnutých svedkov, ktoré dokazovanie súd prvého stupňa nevykonal iba s odôvodnením, že ide o osoby, ktoré mali informácie o poskytnutých prostriedkoch navrhovateľom o odporkyni sprostredkované a teda vykonanie takýchto dôkazov by bolo v rozpore s hospodárnosťou konania. S týmto názorom nemožno súhlasiť, pretože výsluchy svedkov i keď majú iba sprostredkované informácie, mohli objasniť ďalšie okolnosti, ktoré sa týkajú poskytnutia finančných prostriedkov navrhovateľom odporkyni, z čoho by bolo možné vyvodiť, o aký vzťah (prípadne aj iný než pôžička) medzi účastníkmi išlo.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdov a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.). Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Konaním súdu sa tak rozumie predovšetkým jeho procesný postup.

Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR (ďalej len Ústavný súd) zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (n.n.I.US62/1997, II.US26/1996). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu dochádza vtedy, ak komukoľvek je odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby a právnickej osoby. Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. US4/1994). Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I.US 26/1994). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomu právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. US 7/2008). Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup, nie však samotné rozhodovanie. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečiť tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť jeho logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri jeho vydaní (vyhlásenia vyhotovení), musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom naproti zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových i právnych dôvodov vo vzťahu k výroku. Procesný postup pri konštituovaní rozhodnutia, ktoré nenachádza oporu v zákone je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práva oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatneného tohto procesného úkonu vylúčený, alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Pokiaľ navrhovateľovi v danom prípade ako účastníkovi konania vyplynula v zmysle citovaného § 120 ods. 1 O.s.p. povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a túto povinnosť si splnil navrhnutím výsluchu označených svedkov, pričom súd odmietol tento dôkaz vykonať, hoci podľa názoru odvolacieho súdu na to neboli splnené zákonné podmienky, odňal možnosť navrhovateľovi konať pred súdom a tým došlo k porušeniu, resp. k odňatiu jeho procesného práva, ktoré mu zákon nielenže priznáva, ale priamo ukladá. To zároveň zakladá dôvod v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. pre zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom.

Okrem toho podľa názoru odvolacieho súdu je dôvodná argumentácia odvolateľa, že rozhodnutie súdu je predčasné. Navrhovateľ je povinný v návrhu svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a odôvodniť. Je totiž vždy vecou súdu, aby podal jeho právnu kvalifikáciu. Ak navrhovateľ svoj nárok predsa v žalobe právne vyhodnotí, súd týmto nie je viazaný. Právny titul, resp. dôvod návrhu žaloby nie je žalobca s poukazom na § 79 O.s.p. vôbec povinný uviesť a to v súlade s princípom „iura novit curia“; postačí, ak uvedie skutočnosti, od ktorých sa podľa jeho názoru odvíja uplatnený nárok (por. uznesenie NS ČR zo dňa 4.12.2007 sp.zn. 22Cbo/4457/2007).

Podľa § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená, zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona. Popri množstve typických pomenovaných a zákonom bližšie upravených zmluvách, napr. pôžička, kúpna zmluva, darovacia zmluva a podobne citované ustanovenie rešpektuje zmluvnú voľnosť strán a umožňuje uzatvárať aj zmluvy atypické, nepomenované a zákonom osobitne neupravené. Predpokladom ich platnosti je popri požiadavke všeobecných náležitostí vyžadovanie pre platnosť zmlúv, aby neodporovali obsahu alebo účelu zákona pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo potom povinnosťou súdu prvého stupňa, po vykonaní dôkazov navrhnutých účastníkmi, zaoberať sa uplatnením nárokom nielen z hľadiska titulu, ktorý tvrdí

navrhovateľ, to znamená z hľadiska existencie pôžičky, ale zaoberať sa okolnosťami za akých bola navrhovateľom odporkyni, resp. jej dcére poskytnuté plnenie v podobe zakúpenia zariadenia detskej izby a aké boli dôvody a podmienky tohto poskytnutia, prípadne aj vrátenia plnenia. Súd prvého stupňa síce konštatuje tvrdenie odporkyne, že išlo o dar pre jej maloletú dcéru, ale ani s týmto tvrdením sa podrobne nezaoberal a nevyvodil záver o tom, či v skutočnosti došlo k darovaniu a komu, alebo nie. Z uvedených dôvodov je potom potrebné, aby sa súd prvého stupňa podrobnejšie zaoberal daným vzťahom účastníkov, vysporiadal sa i s ich rozpornými tvrdeniami, následne predmetný vzťah podradil pod príslušné hmotnoprávne zákonné ustanovenie a v tomto smere kvalifikáciu úkonu riadne odôvodnil. Podľa vyvedených záverov je potom treba posúdiť a vyhodnotiť, či bola odporkyňa dôvodne vyzvaná na vrátenie tejto sumy a zohľadniť jej obranu, ktorá však v podobe, že nábytok považuje za dar pre jej maloletú dcéru, bez ďalšieho zatiaľ neobstojí.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie je zrejmé, že súd prvého stupňa vec nedostatočne, a teda aj nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil právne ustanovenia právnych predpisov (okrem jediného týkajúceho sa úpravy zmluvy o pôžičke) a zároveň nedostatočne zistil skutkový stav, odvolací súd napadnutý rozsudok s použitím § 221 ods. 1 písm. h/ ale i písm. f/ zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude riadiť sa právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný (§ 226 O.s.p.), zodpovedať vyššie naznačené, pre rozhodnutie sporu relevantné a zatiaľ nezodpovedané otázky, za týmto účelom doplniť v potrebnom rozsahu dokazovanie a každý dôkaz v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti vyhodnotiť podľa svojej úvahy a následne vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. právne aj vecne vyčerpávajúco a zrozumiteľne odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.), pričom prihliadne na dôvody odvolania aj v časti o trovách konania a rozhodnutie je povinný aj v tejto časti riadne odôvodniť.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.